

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **T. P.** ,
obwinionego z art. 158 § 1 k.w.
po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2024 r. w Izbie Karnej,
na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.),
kasacji wniesionej na korzyść obwinionego przez Rzecznika Praw Obywatelskich
od prawomocnego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Kozienicach
z dnia 28 lipca 2022 r., sygn. akt II W 224/22

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i uniewinnia obwinionego
T. P. od popełnienia zarzucanego mu czynu; kosztami
postępowania kasacyjnego obciążając Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

T. P. został obwiniony o to, że w dniu 5 lutego 2022 r. o godzinie 10:40 zezwolił G. B. na wyrąb drzewa w postaci 15 sztuk brzozy i osiki, których średnica pnia nie przekracza 20 centymetrów przy ziemi, w należącym do niego lesie znajdującym się na działce 36/4 w miejscowości S. , gmina P., powiat r. bez wymaganego pozwolenia, tj. o wykroczenie z art. 158 § 1 k.w.

Sąd Rejonowy w Kozienicach, wyrokiem z dnia 28 lipca 2022 r., sygn. akt II W 224/22, przyjmując na podstawie dowodów zebranych w czynnościach wyjaśniających, że okoliczności zarzucanego czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości i uznając, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, na podstawie art. 93 § 1 i 2 k.p.w. uznał T. P. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu wnioskiem o ukaranie, wyczerpującego znamiona wykroczenia z art. 158 § 1 k.w. i za jego popełnienie na podstawie art. 158 § 1 k.w. w zw. z art. 24 § 1 i 3 k.w. wymierzył mu grzywnę w kwocie 200 zł (*pkt I*), a na podstawie art. 158 § 2 k.w. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa pozyskanego drewna (*pkt II*), a także orzekł o kosztach postępowania (*pkt III*) (k. 27 akt sprawy II W 224/22).

Orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 11 sierpnia 2022 r. (k. 27 i 31 akt sprawy II W 224/22) wobec niezaskarżenia go przez strony postępowania.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść ukaranego wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich. Zaskarżył go w całości i zarzucił rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 158 § 1 k.w., w następstwie uznania obwinionego winnym dokonania czynu tam opisanego, mimo braku w jego działaniu znamion przypisanego wykroczenia.

W konkluzji kasacji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie T. P. od popełnienia przypisanego mu wykroczenia.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniesiona na korzyść ukaranego kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest oczywiście zasadna, w związku z czym mogła być w całości uwzględniona na posiedzeniu w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.

Rację ma skarżący przyjmując, że w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisu wskazanego w zarzucie kasacji, co z uwagi na jego następstwa - miało istotny wpływ na treść wyroku.

W pierwszej kolejności należy wskazać na to, że zgodnie z brzmieniem przepisu art. 158 § 1 k.w. karze grzywny podlega właściciel lub posiadacz lasu, który dokonuje wyrębu drzewa w należącym do niego lesie albo w inny sposób pozyskuje z tego lasu drewno niezgodnie z planem urządzenia lasu, uproszczonym planem

urządzenia lasu lub decyzją określającą zadania z zakresu gospodarki leśnej albo bez wymaganego pozwolenia.

Tymczasem w sprawie nie ustalono, iżby T. P. eksploatował należący do niego albo będący w jego posiadaniu las wbrew normatywnym regułom pozyskiwania drewna i prowadzenia gospodarki leśnej określonym przez ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j.: Dz.U. z 2024 r., poz. 530), tj. wbrew warunkom planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu lub decyzją określającą zadania z zakresu gospodarki leśnej albo bez wymaganego pozwolenia. Przepis art. 158 § 1 k.w. nawiązuje w sposób wyraźny do siatki regulacyjnej i typologii normatywnej przewidzianej w ustawie o lasach, która stanowi m. in., że pozyskanie drewna w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, niezgodnie z uproszczonym planem urządzania lasu lub decyzją, o której mowa w art. 19 ust. 3 ustawy (tj. decyzją starosty wydaną na podstawie inwentaryzacji stanu lasów dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, niestanowiących własności Skarbu Państwa w której określa się zadania z zakresu gospodarki leśnej), jest możliwe wyłącznie w przypadkach losowych; decyzje w tej sprawie, na wniosek właściciela lasu, wydaje starosta.

Tymczasem te zagadnienia w ogóle nie były w polu widzenia sądu orzekającego *in merito*, który w opisie czynu przypisanego oskarżonemu za sformułowaniami użytymi przez oskarżyciela w wniosku o ukaranie nawiązał do regulacji ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (j.t.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1336), normującej odmienne układy faktyczne, tj. sytuacje nie związane z ochroną lasu i pozyskiwaniem drewna z lasu w rozumieniu ustawy o lasach. Rację ma tym kontekście autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia, że wycinka 15 sztuk brzozy i osiki, których średnica pnia nie przekracza 20 centymetrów przy ziemi nie jest niezgodna z przepisami ustawy o ochronie przyrody. Rzecz jednak w tym, że to nie (hipotetyczne) naruszenie przepisów tej ustawy może stanowić podstawę dla ewentualnego pociągnięcia sprawcy do odpowiedzialności wykroczeniowej z art. 158 § 1 k.w.

Skazanie zatem za wycinkę drzew z lasu w tej sytuacji (tj. bez dokonania ustaleń faktycznych co do tego, czy grunt położony w S. z którego pozyskano drzewa był w rzeczywistości lasem, czy też był dla niego prowadzony uproszczony plan

urządzania lasu lub została dlań wydana na podstawie inwentaryzacji stanu lasów decyzja starosty dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, niestanowiących własności Skarbu Państwa, w której określono zadania z zakresu gospodarki leśnej) stanowiło rażące uchybienie prawa, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Nie dokonano bowiem adekwatnych ustaleń faktycznych pozwalających na przypisanie obwinionemu wskazanego we wniosku o ukaranie wykroczenia.

Rozważając kwestię treści tzw. orzeczenia następczego i uwzględniając określony przez podmiot szczególny kierunek kasacji trzeba uznać, że obwinionego T. P. należało uniewinnić od postawionego mu zarzutu popełnienia wykroczenia z art. 158 § 1 k.w. Nie tylko bowiem zważywszy na kierunek kasacji niedopuszczalne byłoby uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji. Ewentualne prowadzenie dalszych ustaleń faktycznych w przyznaniu kwalifikacji zaproponowanej przez oskarżyciela byłoby w sposób oczywisty niekorzystne dla obwinionego — to po pierwsze. Po wtóre, czynności takich nie można przedsięwziąć z uwagi na to, orzekanie w postępowaniu nakazowym możliwe jest tylko w sytuacji, w której „okoliczności czynu obwinionego nie budzą wątpliwości” (art. 93 § 2 zd. pierwsze k.p.s.w.). W niniejszej sprawie okoliczności te — w odniesieniu do znamion wykroczenia stypizowanego w art. 158 § 1 k.w. — budzą zasadnicze wątpliwości, o czym była mowa powyżej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[J.J.]

[ms]

SSN Antoni Bojańczyk